

Lecziun 1 Modul A

Reglas da transposiziun

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Levels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal lexicon					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- Differenzas tranter ils idioms ed il rg, reglas da transposiziun

Finamira

- PDCs chattan differenzas tranter l'agen idiom ed il rg ed enconuschan intginas reglas da transposiziun.

Material existent

- Clamaints, cudesch da lectüra per las scolas superiuras ladinhas, Meds d'instrucziun dal Grischun, Cuir, 1985 (Il sistem dal rumantsch grischun, p. 228)
- 'La princessa loscha', text ed illustraziuns da Giovanni Netzer, Tgaminada Editoura, Savognin, 1995

Decurs da la lecziun 1 / dal modul A1

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
10'	<ul style="list-style-type: none">• Quiz: ('Ils idioms rumantschs'). PDCs taidlan il cumenzament da l'istorgia ('La princessa loscha') mintgamai en trais idioms (E, S, Sm) ed en rg e nodan durant il quiz tge idiom ch'els audan. Idea: il meglier chapeschan els lur agen idiom e sco segund il rg (→ rg n'è betg grev da chapir!)	Plenum	DC 'La princessa loscha'
5'	<ul style="list-style-type: none">• S lascha tadlar PDCs 'La princessa loscha'. Sclerir dumondas da chapientscha.• Declerar il sistem dal rg (Model 1) cun in pèr exempels. (ev. dumondas -> referat Anna-Alice Dazzi)	Plenum	DC 'La princessa loscha'
5'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs legian individualmain la versiun en rg e la versiun en lur idiom.	Lavur individuala	Lectura 1
10'	PDCs prendan Exercizi 1. Sper il pled en l'idiom scrivan els il pled en rg. En la davosa colonna duain PDCs nudar las reglas da transposiziun correspondentas.	Lavur individuala	Exercizi 1
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs legian las reglas da transposiziun che pertutgan lur idiom e controlleschan silsunter l'exercizi cun agid dal fegl da soluziun.	Lavur individuala	S>RG Sm>RG E>RG
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs schlian Exercizi 2 (pleds cruschads en ils idioms) ed al controlleschan cun agid dal fegl da soluziuns.	Lavur individuala	Exercizi 1 (pleds cruschads) Soluziun, Exercizi 1

Lecziun 2 – Modul A

Exercizis da transposiziun

Rait didactica		Capacitads linguisticas				
Levels linguisticas	Cuntegn dal text					
	Cuntegn dal lexicon					
	Furma da la frasa					
	Furma dal pled					
	Segn e sun					
	Musica					
	Diever					

- Accent da la lecziun
- Vegn era tractà

Cuntegn

- Exercizis da transposiziun

Finamira

- PDCs enonuschan las reglas da transposiziun da lur idiom en cumparegliaziun cun il rg e consolideschan lur savida a scrit en intgins exercizis.

Material existent

- Carnets da las reglas da transposiziun, exercizis e soluziuns; Curs da rumantsch grischun per personas da lingua rumantscha en trais moduls, cumpilà dad Anna-Alice Dazzi e Manfred Gross, en collavuraziun cun Gabriela Holderegger e Werner Carigiet, Lia Rumantscha, Cuir, 2006

Decurs da la lecziun 2 / dal modul A2

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
10'	<ul style="list-style-type: none"> • S metta las cartas cun ils peds vid la tavla (pedes valladers & surmirans & sursilvans). • PDCs dal medem idiom tschertgan ils peds en rg (guarda Lecziun 1) e scrivan quels sin cartas. In PDC preschenta mintgamai la soluziun da la gruppa. S curregia sche necessari. 	<p>Plenum</p> <p>Lavur da gruppa u el plenum</p>	<p>Tavla, cartas cun ils peds dals differents idioms (chista: agid per manaders)</p> <p>Cartas vidas</p>
30'	<ul style="list-style-type: none"> • En l'ultima lecziun han PDCs legì tras las reglas da transposiziun idiom - rg. En gruppas idiomaticas schlian els ussa ils exercizis (grafems eliminads, vocalissem, consonantissem) ed als curregian comunablamain. S va da gruppa a gruppa e gida sch'i fa da basegn. 	Lavur da gruppa	Exercizis da transposiziun e soluziuns
10'	<ul style="list-style-type: none"> • PDCs fan gruppas cun persunas che discurren differents idioms. I vegn fatg il giu da chattar idioms. S mussa in ped ch'è scrit en in dals trais idioms (S, Sm, E). PDCs mussan la soluziun cun cartas da l'alfabet (A: S, B: Sm, C: E) <p>Propostas per peds:</p> <p>chaschöl (vallader) -> chaschiel</p> <p>tgomma (surmiran) -> chomma</p> <p>retscherca (sursilvan) -> retschertga</p> <p>cheu raduond (vallader) -> chau radund</p> <p>cavels cuorts (sursilvan) -> chavels curts</p> <p>vistgia da langa (surmiran) -> vestgì da launa</p>	Plenum	<p>Cartas da l'alfabet</p> <p>A B C</p>

Lecziun 3 – Modul A

Pronunzia

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Livels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal lexicon					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

- Accent da la lecziun
- Vegn era tractà

Cuntegn

- Differenzas da la pronunzia tranter ils idioms ed il rg
- Differenza tranter segn e sun da ch e tg

Finamira

- PDCs enonuschan las differenzas principalas da la pronunzia en cumparegliaziun cun lur idiom.
- PDCs san formular reglas per il diever correct da ch e tg.

Material existent

- Rico va a scola, translaziun dal cudesch 'Der erste Schultag' da Willi Tobler, cun maletgs da Hans de Beer, Lia Rumantscha, Cuir, 1995

Decurs da la lecziun 3 / dal modul A3

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
10'	<ul style="list-style-type: none"> S salida PDCs e scriva ina furma da salidar en rg vid la tavla. Silsunter penda S maletgs d'auters salids vid la tavla ed ils PDCs engiavinan ils salids. S scriva differents salids vid la tavla. S fa attent che las furmas da salidar en rg sa chattan en il med (model 1). Eventualmain pon ins agiuntar furmas ch'èn vegnidas numnadas e na sa chattan betg en il med. 	Plenum	Maletgs e sdrivlas cun differents furmas da salidar (chista. agid per manaders)
8'	<ul style="list-style-type: none"> S prelegia ils emprims dus texts da 'Rico va a scola'. PDCs prendan il fegl Lectura 1 per pudair suandar meglier il text. PDCs duain marcar directamain sin il fegl Lectura 1, Exercizi 1 differenzas da la pronunzia en cumparegliaziun cun l'agen idiom. S prelegia anc ina giada ils texts da 'Rico va a scola'. 	Lavur individuala	Lectura 1 Exercizi 1
5'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs resumeschan en il plenum las differenzas ch'els han marcà en il text. → PDCs duain vegnir conscients ch'i na dat gnanc uschè bleras differenzas da la pronunzia. 	Plenum	Exercizi 1
5'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs legian las reglas da la pronunzia. 	Lavur individuala	Grammatica 1
12'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs furman gruppas da trais (differents idioms) e preparan cuminaivlamain Lectura 2. En las singulas gruppas prelegia mintga PDC in dals trais texts. PDCs curregian in l'auter cun agid da las reglas da la pronunzia. Silsunter prelegian singulas gruppas il text. 	Lavur da gruppa (en trais) Plenum	Lectura 2
10'	<ul style="list-style-type: none"> Durant che S prelegia Lectura 3 (ils proxims trais texts da 'Rico va a scola'), tschertgan PDCs tut ils <i>chs</i> e <i>tgs</i> che cumparan en la Lectura 3, Exercizi 2 ed als marcheschan. Alura emprovan PDCs da tschertgar reglas pertutgant la scripziun da <i>ch</i> e <i>tg</i> e las nodan sin il fegl Exercizi 3. Exempels che cumparan en il text pon PDCs scrire sin las lingias vidas. En il plenum vegn curregì e cumplettà Exercizi 3. Pender si il memo 'ch/tg'. <p>Info: Ils <i>memos</i> vegnan pendì si bain vesaveil en stanza. S fa attent ils PDCs sin lur intent (Ils PDCs duessan uschia survegnir ina survista da tut ils temas grammaticals/ortografics da l'entira emna da curs. Natiralmain pon els era copiar/scriver giu quellas notizias)</p>	Plenum Lavur individuala Plenum Plenum	Lectura 3, Exercizi 2 Soluziun, Exercizi 2 Exercizi 3 Soluziun, Exercizi 3 Memo ch/tg (chista. agid per manaders)

Lecziun 4 – Modul A

IlS artitgels e nomens

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Levels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal lexicon					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- Artitgel definit ed indefinit e furmas dal nomen

Finamira

- PDCs chattan a moda inductiva nomens ed agiuntan l'artitgel correct.
- PDCs san applitgar quai ch'els han emprendì en questa lecziun (nomen + artitgel), uschia ch'il giu che vegn fatg al cumenzament en l'idiom po vegrin fatg a la fin da la lecziun en rg.

Material existent

- 'Wer ist es?', MB Spiele
- Dicziunari online 'Pledari Grond', Lia Rumantscha

Decurs da la lecziun 4 / dal modul A4

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
5'	<ul style="list-style-type: none"> S projectescha las cartinas dal gieu 1 'Tgi èsi?' e declera las reglas dal gieu: S (ubain PDC) pensa vi dad ina persuna. PDCs fan dumondas davart questa persuna, però mo dumondas che S po responder cun "gea" u "na" (p.ex. È la persuna in um? Ha l'um ina barba? Ha la dunna in chapè? etc.) Els pon duvrar las dumondas preparadas (guarda Agid) u far sez dumondas. Sche S respunda cun "gea" po PDC cuntinuar a dumandar, uschiglio dastga in auter PDC far ina dumonda. La finamira è d'eruir la persuna, a la quala S pensa. Be PDC ch'è vidlonder po far ina proposta per ina soluziun. 	Plenum	<p>Gieu 1 'Tgi èsi?' -> Folia da colur! (chista: agid per manaders)</p> <p>Dumondas sin folia ni per pender vid la paraid (chista: agid per manaders)</p>
25'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs prendan Exercizi 1 ed al cumpletteschan en lavur individuala cun agid dal 'Langenscheidt'/'Pledari Grond'. Leger comunablamain Grammatica 1 e 2 e curreger comunablamain Exercizi 1. Pender si 3 memos: Artitgel definit, artitgel indefinit, furmaziun dal plural. PDCs prendan Exercizi 2. En il plenum nodan PDCs dumondas pussaivlas per pudair dar suentar il gieu 'Tgi èsi?'. (S cuvra las dumondas ch'el/ ella ha tschentà vid la tavla per declerar il gieu.) 	<p>Lavur individuala</p> <p>Plenum</p>	<p>Exercizi 1 Langenscheidt/ Pledari Grond</p> <p>Grammatica 1 e 2 Soluziun, Exercizi 1</p> <p>3 memos (chista: agid per manaders)</p> <p>Exercizi 2</p>
10'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs fan gruppas da dus e dattan ensemen il gieu 'Tgi èsi?' en rg cun agid dal feagl Exercizi 2 (quest feagl po PDC duvrar sco gidamemoria durant dar il gieu cun ses partenari). Sin il feagl Gieu 1 po il PDC stritgar las persunas che na vegnan betg en dumonda sco soluziun. Uschia èsi pli simpel da chattar la persuna tschertgada. Per far pli difficil il gieu pon PDCs laschar davent il gidamemoria. 	Lavur da partenari	<p>Gieu 1 'Tgi èsi?'</p> <p>Folia da colur</p> <p>Exercizi 2</p>
10'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs prendan Exercizi 3 en lur idiom (S>RG, Sm>RG, E>RG, St>RG), al schlian ed al curregian silsuentar. 	Lavur individuala	<p>Exercizi 3 Soluziun, Exercizi 3</p>

Lecziun 5 – Modul A

Verbs regulars sin -ar, -air, -er ed -ir e l'infix -esch-

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Levels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
		Diever					

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- Verbs regulars da las quatter conjugaziuns (-ar, -air, -er, -ir), l'infix -esch-

Finamira

- PDCs cumpareglian, chattan la regla e san conjugiar ils verbs regulars sin -ar, -air -er ed -ir.
- PDCs san conjugiar verbs che vegnan conjugads cun l'infix -esch-.

Material existent

- Grundkurs Rumantsch Grischun für Romanischsprachige aus der Surselva, Angela Schmed, Diplomarbeit Wintersemester 2005/06, SLA Turitg

Decurs da la lecziun 5 / dal modul A5

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
10'	<ul style="list-style-type: none"> S reparta ils cedels cun verbs da las quatter conjugaziuns. (S po era metter ils cedels cun verbs vid la tavla e dumandar PDCs). Mintgamai in verb da las quatter conjugaziuns tatga S vid la tavla/metta S giun plaun. PDCs duain empruvar da chattar in urden per ils 24 verbs ed al visualisar vid la tavla. (Verbs cun la medema desinenza stattan ensemen). Suenter che PDCs han chattà l'urden dals verbs declera S la successiun da las quatter conjugaziuns. (-ar, -air, -er, -ir), fa anc ina giada attent a las desinenzas e declera che la desinenza -r- en l'infinitiv vegn adina pronunziada. Declarar memo da las 4 conjugaziuns dals verbs regulars ed al pender si. 	Plenum	<p>Cedels cun verbs regulars da tut las quatter conjugaziun (chista. agid per manaders)</p> <p>memo (chista. agid per manaders)</p>
10'	<ul style="list-style-type: none"> S reparta il quartet a las singulas gruppas (3-4 personas) e declera il gieu: mintga PDC emprova da rimnar uschè blers quartets sco pussaivel. Il PDC ch'è vidlonder dastga dumandar in da ses congiugadurs per la carta tschertgada, p. ex. 'Has ti per mai la carta dal verb 'guardar' en la furma 'jau guard'? etc. Uschespert ch'i dat in 'na' è il proxim vidlonder. Sch'in PDC ha rimnà quatter cartas dal medem verb dastga el metter giu quellas. 	Lavur da gruppa	Quartet
5'	<ul style="list-style-type: none"> Suenter che PDCs han giugà il quartet duessan els esser capabels da cumplettar Exercizi 1. En il plenum vegn curregì Exercizi 1. ATTENZIUN S: 1. p. sg. nagin -el ATTENZIUN E: 2. p. sg. -ast → -as 	Lavur individuala	Exercizi 1
15'	<ul style="list-style-type: none"> S fa attent che tscherts verbs che paran dad esser regulars èn irregulars, sco p. ex. 'realisar', 'pulir' En il plenum vegnan conjugads il verb 'realisar' ed il verb 'finir'. PDCs duain far diever da lur presavida idiomatica. ATTENZIUN E: en rg exista mo anc l'infix -esch, l'infix -isch croda. Uschè vegn conjugà il verb 'finir' cun l'infix -esch- → jau finesch, ti fineschas, el finescha, nus finin, vus finis, els fineschan PDCs fan Exercizi 2. Correctura en il plenum. PDCs fan Exercizi 3. Correctura cun agid dal feagl da soluziun. Leger comunablamain Grammatica 1. Pender si memo da las conjugaziuns cun infix -esch (realisar, finir) 	<p>Plenum</p> <p>Lavur individuala</p> <p>Plenum</p>	<p>Exercizi 2 Exercizi 3 Soluziun, Exercizi 4</p> <p>Grammatica 1</p> <p>memo (chista. agid per manaders)</p>
10'	<ul style="list-style-type: none"> Mintga gruppa (3-4 personas) survegn in dat da verbs, in dat normal ed il schema dal gieu da stgalas. Il dat normal mussa ils pass ch'ins dastga far e la persuna en la quala ins duai conjugiar il verb. (1 = jau, 2 = ti, etc.) 	Lavur individuala	Dat Gieu da stgalas vid (chista da gieus)

Lecziun 6 – Modul A

Ils verbs irregulars esser, avair, ir, vegnir, star, far, dar, dir, fugir

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Livels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal lexicon					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
		Diever					

- Accent da la lecziun
- Vegn era tractà

Cuntegn

- Recepziun e consolidaziun da la conjugaziun dals verbs irregulars esser, avair, ir, vegnir, star, far, dar, dir, fugir

Finamira

- PDCs san conjugar ils verbs irregulars esser, avair, ir, vegnir, star, dar, far, dir e fugir en scrit ed a bucca.

Material existent

-

Decurs da la lecziun 6 / dal modul A6

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
5'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs legian e fan comunablamain Exercizi 1. Ils pensums a) e b) d'Exercizi 1 duain PDCs schliar individualmain. Suenten curreger en il plenum. 	Plenum	Exercizi 1
10'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs fan Exercizi 2 ed Exercizi 3 ed als curregian cun agid dals fepls da soluziun. 	Lavur individuala	Exercizi 2 Exercizi 3 Soluziun, Exercizi 2 Soluziun, Exercizi 3
10'	<ul style="list-style-type: none"> Il tema dal vocabulari è: pajais (e burgais). Gieu tar ils pajais: Pictionary (laschar engiavinar ils pajais cun disegnar). Il manader mussa a la persuna il pajais e questa persuna sto empruvar da disegnar insatge en connex cun quest pajais. Ina persuna fa 3-4 pajais ed alura vegn la proxima. 	plenum	fepl cun pajais e burgais (chista agid per manaders)
25'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs schlian Exercizi 5 individualmain. PDCs pon eleger tranter Exercizi 4 ed Exercizi 6 e far in da quels en lavur da partenari. La correctura fan els directamain cun agid dals fepls da soluziun Exercizi 4: Memori cun ils verbs irregulars <i>esser</i>, <i>avair</i>, <i>ir</i>, <i>dir</i>. <u>Pussaivladad simpla</u>: S copiescha dubel Memori A, ils pèrs en congruents <u>Pussaivladad difficila</u>: S copiescha Memori A e Memori B, ils pèrs existan ord ina carta cun il verb cunjugà ed il pronom personal (p.ex. <i>jau vom</i>) ed ina carta cun il verb en l'infinitiv e la descripziun dal pronom personal (p.ex. <i>'ir</i>, 1.pers.sing.). Exercizi 5: Crisscross cun verbs reg. ed irreg. (Lecziun 5 e 6). Exercizi 6: Quatter gudogna cun verbs reg. ed irreg. (Lecziun 5 e 6). 	Lavur individuala Lavur da partenari	Exercizi 5 Exercizi 4 Exercizi 6 Soluziun, Exercizi 4 Soluziun, Exercizi 6 Memori A Memori B Crisscross Quatter gudogna

Lecziun 7 – Modul B

Verbs cun la desinenza -el en la 1. sg. e verbs da la terza conjugaziun cun -in/-is en la 1./2. pl. present

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Levels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
		Diever					

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

TGE

Cuntegn

- Verbs cun la desinenza -el en la 1. sg. e verbs da la terza conjugaziun cun -in/-is en la 1./2. pl. indicativ present

PER TGE

Finamira

- PDCs san tge verbs che han la desinenza -el en la 1. sg. ed enconuschan ils verbs che han la desinenza sin -in ed -is en la 1./2. pl. indicativ present.

CUN TGE

Material existent

- Curs da rumantsch grischun per personas da lingua rumantscha en trais moduls, cumpilà dad Anna-Alice Dazzi e Manfred Gross, lectorà da Gabriela Holderegger, Lia Rumantscha, Cuira, versiun 2003-2007

Decurs da la lecziun 7 / dal modul B1

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
5'	<ul style="list-style-type: none">S scriva ils verbs GIDAR, TEMAIR, VENDER e PARTIR vid la tavla u pender si ils memos da quests 4 verbs. En questa lecziun stat la 1. pers. sg. en il center. Pia: jau gid, jau tem, jau vend e jau part.S scriva ils verbs CUMPRAR, CURREGER, PLASCHAIR e FUGIR vid la tavla u pender si ils memos da quests 4 verbs. La 1. pers. sg. da quests verbs ha la desinenza -el, pia jau cumprel, jau curregel, jau plaschel, jau fugel. Raschun: simplifitgar la pronunzia.	Plenum	Tavla memos: fegls cun la conjugaziun (chista. agid per manaders) memos: fegls cun la conjugaziun (chista. agid per manaders)
10'	<ul style="list-style-type: none">PDCs prendan Grammatica 1. Leger en il plenum la Grammatica 1 e sclerir evtl. dumondas.	Plenum	Grammatica 1
10'	<ul style="list-style-type: none">PDCs schlian Exercizi 1 ed al curregian alura cun agid dal fegl Soluziun, Exercizi 1.	Lavur individuala	Exercizi 1 Soluziun, Exercizi 1
10'	S scriva ils verbs VENDER e DISCURRER vid la tavla. Ils dus verbs vegnan conjugads en ils idioms (S: vend(e)in, vend(e)is; discurrin, discurreis, E: vendain, vendais; discurrin, discurreis, Sm: vandagn, vandez; discurrign, discurreiz) Il verb VENDER ch'è gia enconuscent vegn conjugà en rumantsch grischun. Alura vegn conjugà era il verb DISCURRER en rumantsch grischun. S fa attent PDCs a la differenza en la 1./2. pers. pl. indicativ preschent.	Plenum	ev. cedels vids ev. cedels rg
5'	<ul style="list-style-type: none">PDCs prendan il fegl Grammatica 2 ed al legian individualmain. S sclerescha eventualas dumondas da chapientscha.	Lavur individuala	Grammatica 2
10'	<ul style="list-style-type: none">PDCs schlian Exercizi 2 ed al curregian alura cun agid dal fegl Soluziun, Exercizi 2.	Lavur individuala	Exercizi 2 Soluziun, Exercizi 2

Ideas supplementaras:

- Exercizi 2 pudess ins era far cun il dat da verbs

Lecziun 8 – Modul B

Ils verbs alternants e la scripziun da c e z

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Livels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- PDCs emperndan cun agid da lur presavida idiomatica ils verbs alternants e tschertgan en lavur da gruppa las reglas davart la scripziun da c e z.

Finamira

- PDCs enonuschan ils verbs alternants e la scripziun correcta da c e z.

Material existent

-

Decurs da la lecziun 8 / dal modul B2

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
10'	<ul style="list-style-type: none">• S reparta cedels cun ils pronoms persunals e supplitgescha PDCs da nudar la furma correspundenta dal verb 'tadlar' en lur idiom. Il tema da questa lecziun è la midada da tschep. Il verb 'tadlar' mussa ch'i datti questa midada da tschep gia en ils idioms.• Pender si memo 'tadlar'.	Lavur individuala Plenum	Cedels cun pronoms persunals (chista. agid per manaders) Memo verb tadlar (chista. agid per manaders)
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs emprovan da schliar Exercizi 1. Correctura en il plenum. PDCs vesan che tscherts verbs che n'han forsia betg la midada da tschep en l'idiom, han ina midada da tschep en rg.	Lavur individuala Plenum	Exercizi 1 Soluziun, Exercizi 1
7'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs legian en il plenum ils trais fegl Grammatica 1. S explitgescha verbs main enconuschents (reparta fegl Agid).	Plenum	Grammatica 1
10'	<ul style="list-style-type: none">• Gieu verbs alternants → gieu da la 5 colonnas	Lavur da gruppa	chista da gieu
10'	<ul style="list-style-type: none">• S dictescha in pèr peds cun la problematica c/z. PDCs curregian lur peds. Ils peds vegnan fermads vid la tavla. I vegn empruvà da far gruppas cun ils peds per chattar ora las reglas cura c e cura z.	Lavur individuala Plenum	Cedels cun ils peds (chista. agid per manaders)
3'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs legian comunablamain Grammatica 2.• Pender si memo 'c/z'.• Evtl. mussar med da scola 'ALERTS', pg. 104 e 105	Plenum	Grammatica 2 memo (chista. agid per manaders) Copia Alerts (chista. agid per manaders)
evtl.	<ul style="list-style-type: none">• PDCs legian il text Lectura 1. S'enter preschenta S curtamain las duas unitads rg passiv elavuradas a basa da l'istorgia 'La mieur da natalizi' or da 'Mia sora Clara e las mieurs alvas'.	Plenum	Lectura 1 Unitads rg passiv

Lecziun 9 e 10

Il pronoms persunals subjects ed objects ed il pronoms possessivs (nominalisads). Il pronoms demonstrativs ed interrogativs

Rait didactica		Capacitads linguistics					
Levels linguistics		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- Il pronoms persunals subjects (jau, ti, el, ella etc.) ed objects (accentuads: a mai, a tai, ad el, ad ella etc.; nunaccentuads: ma, ta, al, la etc.), il pronoms possessivs (mia, tia, sia etc.) ed il pronoms possessivs nominalisads (il mieu, il tieu, il sieu etc.).
- Pronoms demonstrativs ed interrogativs

Finamira

- PDCs san applitgar correctamain pronoms persunals subjects ed objects (accentuads e nunaccentuads) e pronoms possessivs (nominalisads).
- PDCs enonuschan e san applitgar correctamain il pronoms demonstrativs ed il pronoms interrogativs.

Material existent

- Hess natur, atun/enviern 2006/07
- Curs da rumantsch grischun 1, lecziuns 1-18, Gieri Menzli, Lia Rumantscha, Cuir, 1988
- Curs da rumantsch grischun 1, lecziuns 1-18, cassetta da lectura, Gieri Menzli, Lia Rumantscha, Cuir, 1989
- Grammatica d'instrucziun dal rumantsch grischun, Renzo Caduff, Uorschla N. Caprez, Georges Darms, Seminari da rumantsch da l'Universitad da Friburg, 2006
- Grundkurs Rumantsch Grischun für Romanischsprachige aus der Surselva, Angela Schmed, Diplomarbeit Wintersemester 2005/06, SLA Turitg

Decurs da la lecziun **9 e 10 – tut è nov**

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
10'	<ul style="list-style-type: none">• S reparta QUIZ. Uschia pon ils PDCs eruir tge che vegn ad esser il tema dal lavuratori: PRONOMS.• PDSc guardan il pass da lavur e S fa attents ils PDCs ch'i dat pensums obligatorics e facultativs. Tut ils pensums pon ils natiralmain era schliar en lavur individuala.• Tut il material necessari chattan ils PDCs en las duas boxas. Ina boxa cuntegna tut ils fegls da lavur e l'autra tut las soluziuns. Tut è adina ordinà tenor post.• Las soluziun èn copiadas sin fegls da colur e vegnan adina puspè messas enavos en il caum gist.• La grammatica 1-4 chattan ils PDCs en lur ordinaturs.	Lavur individuala Plenum	fegl quiz (chista. agid per manaders) 2 boxas
2-3 lecziuns	<ul style="list-style-type: none">• PDCs fan ils posts tenor agen gusto e curregian sezs ils pensums cun agid dals fegls da soluziun. Natiralmain stat S a disposiziun per dumondas.• Suenten ch'ills PDCs han dà l'entschatta penda il S si tut ils memos dals differents pronom. Uschia survegnan ils PDCs ina buna survista. Idea: <ul style="list-style-type: none">• S fa cun ils PDCs exercizis orals da leger. Prender in PDC e laschar leger il tal in curt text ord p.ex. Alerts. Dar in curt feedback al PDC.	Lavur individuala e lavur da partenari	boxas memos da tut ils pronom chista. agid per manaders)
5'	<ul style="list-style-type: none">• A la fin dumonda S sch'i dat anc dumondas. Tge fatscha è colurada? (post 16)Curt feedback.	plenum	Pensum 16

Lecziun 11 – Modul B

L'adjectiv

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Levels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
		Diever					

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- Furma attributiva e predicativa, la gradaziun e la cumparaziun dals adjectivs

Finamira

- PDCs applitgeschan en scrit la furma attributiva e predicativa, la gradaziun e la cumparaziun dals adjectivs

Material existent

- Curs da rumantsch grischun 1, lecziuns 1-18, Gieri Menzli, Lia Rumantscha, Cuira, 1988
- Cun giujear amprend'ign, Manuela Gross & Bruno Jäger, translaziun en sutsilvan: Bartolomé Tschärner (giu dad adjectivs).

Decurs da la lecziun 11 / dal modul B5

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
5'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs legian comunablamain il text 'La moda'. 	Plenum	Exercizi 1, 'La moda'
15'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs schlian Exercizi 2 en lavur individuala. Controlla en il plenum. S supplitgescha PDCs da dar in sguard sin Exercizi 3 e dumonda co che l'emprima frasa d'Exercizi 3 vegniss cumplettada: 'L'emprim vestgì è?' → Attenziun S: PDCs sursilvans vegnan ad agiuntar il s-predicativ a l'adjectiv (p.ex. *il vestgì è chars). S lascha far ina curta discussiun en il plenum: co din ils Ladins/Surmirans? → Il s-predicativ croda en il rg perquai ch'el è ina spezialitad dal sursilvan e na cumpara betg en ils auters idioms. L'adjectiv attributiv e predicativ en il masculin singular restan tuttina. Leger comunablamain Grammatica 1. S sclerescha eventualas dumondas. Pender si memo 'adjectivs'.. PDCs fan Exercizi 3. Preleger l'Exercizi per far la controlla. 	Lavur individuala e Plenum Plenum Plenum Lavur individuala	Exercizi 2 Grammatica 1 memos adjectivs (chista. agid per manaders) Exercizi 3
5'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs schlian individualmain Exercizi 4 ed al controlleschan cun agid da la soluziun. 	Lavur individuala	Exercizi 4 Soluziun, Exercizi 4
15'	<ul style="list-style-type: none"> S preschenta la famiglia Liun (Men, Natalia, Braida, Curdin e Giuanna). PDCs fan frastas da cumparaziun. S animescha da far frastas cun 'che' e 'sco'. S scriva intginas da questas frastas vid la tavla. Memo 'cumparaziun'. Leger comunablamain il feagl Grammatica 2. Far comunablamain Exercizi 5. 	Plenum	Maletgs da la famiglia (chista. agid per manaders) memos cumparaziun (chista. agid per manaders) Grammatica 2 Exercizi 5
10'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs fan gruppas da quatter e dattan comunablamain il giu dad adjectivs. PDCs bittan il dat e van ils pass cun lur figura da giu. En il quader ch'els arrivan stat scrit in adjectiv per tudestg. Els translateschan l'adjectiv ed inditgeschan la furma masculina e feminina. 	Lavur da gruppa	Giu dad adjectivs Soluziun, giu dad adjectivs Dats, figuras da giu

Lecziun 12 – Modul B

Adverbs ed il diever dad 'usche' ed 'uschia'

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Levels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

TGE

Cuntegn

- La cumparaziun e la gradaziun da l'adverb.
- Il diever dad 'uschè' ed 'uschia'

PER TGE

Finamira

- PDCs chattan sezs las reglas per la furmaziun correcta da l'adverb, al san differenziar da l'adjectiv ed enconuschan la cumparaziun e la gradaziun da l'adverb.
- PDCs san duvrar correctamain ils dus adverbs 'uschè' ed 'uschia'.

CUN TGE

Material existent

- Grundkurs Rumantsch Grischun für Romanischsprachige aus der Surselva, Angela Schmed, Diplomarbeit Wintersemester 2005/06, SLA Turitg

Decurs da la lecziun 12 / dal modul B6

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
5'	<ul style="list-style-type: none"> S ha scrit las suandantas frasas vid la tavla: Nus avain mangià _____ (bun). Quai è stà in _____ (bun) gentar. Tge è la differenza tranter in adjectiv ed in adverb? → l'adjectiv descriva in nomen, l'adverb in verb. 	Plenum	Tavla
15'	<ul style="list-style-type: none"> Furmaziun: Co furman ins l'adverb? PDCs prendan Exercizi 1 e scrivan sper l'adverb la furma feminina e masculina da l'adjectiv. PDCs duain ordinar ils adverbs en ina da las trais colonnas: cas normal, cas spezial, adjectiv cun funcziun d'adverb. PDCs emprovan sezs da chattar la regla per la furmaziun da l'adverb e la nodan sin il fegl correspondent. Mussar memo 'advers' ed al declarar. Evtl. Leger comunablamain Grammatica 1. PDCs curregian a medem temp era lur notizias davart la furmaziun da l'adverb. 	Lavor individuala Plenum	Exercizi 1 strivlas cun adverbs (chista. agid per manaders) memo adverbs (chista. agid per manaders) Grammatica 1
10'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs fan Exercizi 2. Correctura cun agid dal fegl da soluziun. 	Lavor individuala	Exercizi 2 Soluziun, Exercizi 2
5'	<ul style="list-style-type: none"> S scriva ils adverbs uschè ed uschia (S: aschi, aschia, E: uschè, uschea, Sm:) vi da la tavla e declera che quests dus adverbs vegnan duvrads differentamain. PDCs fan in exempel cun uschè ed uschia en l'idiom ed al transponan ensemen en rg. PDCs emprovan da chattar ina regla per il diever dad uschè ed uschia. Leger en plenum Grammatica 2 u guardar comunablamain il memo 'uschè / uschia'. 	Plenum	Tavla memo uschè / uschia (chista. agid per manaders)
10'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs fan Exercizi 3 (uschè u uschia) ed al curregian en il plenum. PDCs emprovan da chattar ina regla e legian Grammatica 2 	Lavor individuala Plenum	Exercizi 3 Grammatica 2
5'	Reversi = 'Il cuntrari da' (adjectivs+adverbs)	Plenum	Reversi (cf. agid per manaders)

Idea supplementara:

- Descriver ina persuna famosa u ina chaussa:
p. ex. Ella è brina, Ella è dultscha, Ella è platta = Tschigulatta

Lecziun 13 – Modul C

Il perfect da verbs regulars ed irregulars

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Levels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
		Diever					

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

TGE

Cuntegn

- La furmazion dal perfect da verbs regulars ed irregulars cun esser u avair

PER TGE

Finamira

- PDCs èn capabels da furmar correctamain en scrit ed a bucca il perfect da verbs regulars ed irregulars cun esser u avair.

CUN TGE

Material existent

- Facts & Figures, Manfred Gross, 2. ediziun repassada ed actualisada, Cuira, 2004
- Lingua e cultura retoromantscha, Babylonia 3, 1998
- Grundkurs Rumantsch Grischun für Romanischsprachige aus der Surselva, Angela Schmed, Diplomarbeit Wintersemester 2005/06, SLA Turitg

Decurs da la lecziun 13 / dal modul C1

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
5'	<ul style="list-style-type: none">• S scriva vid la tavla las suandantas frastas e dumonda mintgamai insatgi dal curs<ul style="list-style-type: none">○ Has ti passentà ier ina bella saira?○ Has ti pudì durmir bain questa notg?○ Es ti vegnì/vegnida oz cun l'auto?○ Has ti prendì in café en la pausa?• Il tema è pia il perfect e qua avain nus era gia ina furma dal perfect da mintga conjugaziun.	Plenum	
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs fan Exercizi 1.• PDCs curregian Exercizi 1.	Lavur individuala	Exercizi 1 Soluziun, Exercizi 1
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs legian Grammatica 1 e 2 (ev. comunablamain)• Pender si memo 'il perfect'.	Lavur individuala (ev. Plenum)	Grammatica 1 e 2 memo perfect (chista. agid per manaders)
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs fan Exercizi 2 e 3.• PDCs curregian Exercizi 2 e 3.	Lavur da partenari	Exercizi 2 e 3 Soluziun, Exercizi 2 e 3
15'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs fan Exercizi 4. u / e• PDCs jogan il memori da las furmas irregularas dals particips.	Lavur da partenari	Exercizi 4 Soluziun, Exercizi 4 Memori

Lecziun 14 – Modul C

Las particlas da negaziun

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Livels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- PDCs emprendan las particlas da negaziun e las applitgeschan en plirs exercizis.

Finamira

- PDCs enconuschan las particlas da negaziun e las san applitgar en scrit.

Material existent

- Uniun dals Grischs, Dun da Nadel als iffaunts ladins 1997, Peder rimna temp, text original da Helga Höfle, traducziun en vallader da Madlaina Rauch-Stupan, transposiziun en rg da Miriam Derungs-Schorta

Decurs da la lecziun 14 / dal modul C2

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
10'	<ul style="list-style-type: none"> • PDCs legian comunablamain il text 'Perder rimna temp' e emprovan da far Exercizi 1 be cun agid dal text e da lur presavida. La correctura d'Exercizi 1 vegn fatga pli tard. 	Plenum Lavor individuala	Lectura 1 Exercizi 1
15'	<ul style="list-style-type: none"> • Il tema grammatical da la lecziun è la negaziun: Leger comunablamain Grammatica 1. • Pender si memo 'negaziun'. • PDCs fan Exercizi 2. • Curreger Exercizi 1 ed Exercizi 2 en il plenum e sclerir eventualas dumondas davart il tema. 	Plenum Lavor individuala	Grammatica 1 memo negaziun (chista. agid per manaders) Exercizi 2 Soluziun, Exercizi 1 Soluziun, Exercizi 2
15'	<ul style="list-style-type: none"> • PDCs fan Exercizi 3 ed al curregian cun agid da la soluziun. 	Lavor individuala	Exercizi 3 Soluziun, Exercizi 3
10'	<ul style="list-style-type: none"> • Gieu 'Tgi sun jau?' cun personas prominentas u animals. Dus PDCs sesan ensemen. Mintgin scriva in num d'in prominent u d'in animal sin in cedel (post-it), uschia che tschel na vesa betg. Ussa tatgan PDCs in l'auter il cedel vi dal frunt. PDCs dastgan ussa far dumondas, uschia ch'els vegnan d'engiavinar tge num che stat sin l'agen frunt. Ins dastga be far dumondas che pon vegnir respundidas cun gea/na. Sche la risposta è gea, po PDC ch'è vidlonder, cuntinuar a far dumondas. Uschè spert che la risposta è na, vegn in auter PDC vodlonder. → Important: sche la risposta è na, sto PDC snegar cun ina frasa entira (p.ex. Na, ti n'es betg commember d'ina partida politica. Na, ti n'has nagins uffants.etc.) 	Lavor da partenari	Cedels da post-it

Idea supplementara

- Gieu da balla: in PDC di ina frasa affirmativa (p.ex. jau vom a chasa), tira la balla ad in auter PDC che snega alura la frasa (p.ex. jau na vom betg a chasa). Alura di quel gist anc ina frasa affirmativa, tira la balla ad in auter PDC che snega alura questa frasa etc.

Lecziun 15 – Modul C

Ils dumbers cardinals 0-999 e lur adjectivs numerals cardinals

Rait didactica		Capacitads linguistics					
Levels linguistics		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

- Accent da la lecziun
- Vegn era tractà

Cuntegn

- Ils dumbers cardinals 0 – 999 e lur adjectivs numerals cardinals

Finamira

- PDCs san scriver e pronunziar ils adjectivs numerals cardinals 0-999.

Material existent

- Mia flotta Lisalotta, DC, Linard Bardill, Sound Service, Radio Rumantsch, Cuira, 2006
- Grundkurs Rumantsch Grischun für Romanischsprachige aus der Surselva, Angela Schmed, Diplomarbeit Wintersemester 2005/06, SLA Turitg

Decurs da la lecziun 15 / dal modul C3

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
3'	<ul style="list-style-type: none"> S lascha ir duas giadas la chanzun 'Diesch paparazzis'. PDCs duain far atenziun spezialmain dals adjectivs numerals cardinals. Infurmaziun: dumbers cardinals (p.ex. 1, 5, 12), adjectivs numerals cardinals (p.ex. in, tschintg, dudesch). (Atenziun: ils matematichers numnan cifras ils dumbers cardinals 0-9!) 	Plenum	CD Mia flotta Lisalotta, Diesch paparazzis (15avla chanzun)
7'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs schlian Exercizi 1. Correctura en il plenum. 	Lavur individuala Plenum	Exercizi 1
10'	<ul style="list-style-type: none"> Gieu 'Ventgin cumenza' tenor las reglas dal gieu 'Elfer Raus': S fa quatter gruppas da 3-4 PDCs cun agid da las colurs da las cartas dal gieu. Mintga PDCs tira ina carta, PDCs cun las cartas da la medema color giogan ensemen. (Guardar ch'i dettia gruppas cun PDCs da differents idioms). PDCs dattan il gieu. La finamira è da dumagnar davent tut las cartas sco emprim/a. Tgi che ha la carta cun il dumber 'ventgin' cumenza. Ins po reparter tut las cartas u mo in tschert dumber e metter il rest sin in mantun. 	Lavur da gruppa	Gieu 'Ventgin cumenza'
10'	<ul style="list-style-type: none"> Cura ch'il gieu è terminà duain PDCs discutir en las gruppas las differenzas tranter ils idioms ed il rg (p.ex. S: schotg→deschdotg, E: vainch→ventg, Sm: egn→in). PDCs emprendan ils adjectivs numerals cardinals dad 11 enfin 30 ed emprovan da formular la regla da furmaziun e da chattar las excepziuns (ventgin e ventgotg). PDCs decleran tge ch'als è dà en egl. Els prendan il feagl Grammatica 1 e legian individualmain ils adjectivs numerals cardinals da 1-100. Dumondas e constataziuns vegnan discutadas en il plenum. 	Lavur da gruppa Lavur individuala Plenum	Grammatica 1
10'	<ul style="list-style-type: none"> Gia preparà en la chista: → S scriva sin fepls gronds ils suandants adjectivs numerals cardinals: tschient<u>ed</u>in, tschient<u>ed</u>us, tschient<u>etra</u>is, tschient<u>ed</u>otg, tschient<u>ed</u>iesch, tschient<u>ed</u>indesch, tschient<u>ed</u>dudesch, tschient<u>ed</u>eschset, tschient<u>ed</u>eschnov, tschient<u>ev</u>entg, tschient<u>et</u>trenta, tschient<u>qu</u>aranta, tschient<u>tsch</u>uncanta, tschient<u>sess</u>anta, tschient<u>sett</u>antatschintg, tschient<u>ot</u>ganta, tschient<u>nov</u>anta, tschient<u>nov</u>antin, tschient<u>nov</u>antatschintg. S penda ils fepls in tranter l'auter vid la tavla e dumonda als PDCs da far trais gruppas cun quests adjectivs numerals. Igl avess da dar las trais gruppas: -e-, -ed-, ---. Ils PDCs emprovan da formular la regla. PDCs legian il feagl Grammatica 1 100-1'000'000'000'000. Memo adjectivs cardinals numerals Evtl. exercizi supplementar cun numers dals autos 	Plenum	<p>Fegls cun adjectivs numerals cardinals (chista. agid per manaders)</p> <p>Tavla, magnets, tatgaders</p> <p>Grammatica 1 (cuntinuaziun) memo numerals (chista. agid per manaders)</p> <p>numers auto (chista. agid per manaders)</p>
10'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs fan Exercizi 2 (salata da dumbers) ed al curregian individualmain. 	Lavur individuala	Exercizi 2 Soluziun, Exercizi 2

Ideas supplementaras:

- Chantar en il plenum la chanzun 'Diesch paparazzis' suenter che PDCs han schlià Exercizi 1.
- S po era dictar ils adjectivs numerals cardinals e PDCs als scrivan cun fieuters sin fepls gronds.

Lecziun 16 – Modul C

Ils adjectivs numerals ordinals

Rait didactica		Capacitads linguisticas				
Levels linguisticas	Cuntegn dal text					
	Cuntegn dal pled					
	Furma da la frasa					
	Furma dal pled					
	Segn e sun					
	Musica					
Diever						

- Accent da la lecziun
- Vegn era tractà

Cuntegn

- Ils adjectivs numerals ordinals
- Scriver in text (istorgia d'amur)

Finamira

- PDCs elavuran cun agid da lur savida idiomatica ils adjectivs numerals ordinals ed ils nums dals mais.

Material existent

- Las quatter stagiuns, Flurin Caviezel, Herminta Toutsch, Calven Verlag, Chur 2005
- Grundkurs Rumantsch Grischun für Romanischsprachige aus der Surselva, Angela Schmed, Diplomarbeit Wintersemester 2005/06, SLA Turitg

Decurs da la lecziun 16 / dal modul C4

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
25'	<ul style="list-style-type: none"> • Leger Lectura 1 sco intro: stagiuns -> mais. • Mais: cumparegliaziun: PDCs survegnan fepls cun ils dumbars 1-12 en trais differentas colurs (tenor idiom) e scrivan il mais correspondent davos sin il fepl. Ils fepls vegnan pendids vid la tavla e cumparegliads. S penda vid la tavla la versiun rg. PDCs completteschan alura il fepl Exercizi 1. <p>ni</p> <ul style="list-style-type: none"> • S penda las strivlas cun ils mais vid la tavla. PDC fan exercizi davart ils mais. Leger texts curts e chattar ora tar tge text che tge mais tutga. <p>→ Nums dals mais: schaner, favrer, mars, avrigl, matg, zercladur, fanadur, avust, settember, october, november, december</p> <ul style="list-style-type: none"> • S dumonda: "Il quantavel mais da l'onn è il schaner?" PDCs: "Il schaner è l'emprim mais da l'onn." PDCs duain numnar las furmas masculinas e femininas dals adjectivs numerals ordinals enfin 12: emprim, emprima segund, segunda terz, terza quart, quarta tschintgavel, tschintgavla sisavel, sisavla settavel, settavla otgavel, otgavla novavel, novavla dieschavel, dieschavla indeschavel, indeschavla dudeschavel, dudeschavla • PDCs legian tras il fepl Grammatica 1. • Pender si memo 'numerals ordinals' • S supplitgescha PDCs da numnar lur di da naschientscha (cun u senza annada). PDCs curregia in l'auter en il plenum. Exempel: jau sun naschida il 1. da zercladur 1952 → "l'emprim mais da l'onn è il schaner", però: "il prim da schaner 2012" (dentant ils dus, trais etc. da schaner) 	Plenum	<p>Lectura 1</p> <p>Exercizi 1</p> <p>strivlas cun ils mais e fepl mais (chista. agid per manaders)</p> <p>Grammatica 1</p> <p>memo numerals ordinals (chista. agid per manaders)</p>
25'	<ul style="list-style-type: none"> • Istorgia d'amur: mintga PDC survegn in fepl vid. Mintga PDC respunda a l'emprima dumonda, volva sia resposta per ch'il proxim na vesia betg e dat vinavant il fepl etc. A la fin survegn mintgin(a) enavos ses fepl e 'raquinta' sia istorgia. 	Lavor individuala	Exercizi 2, 'Istorgia d'amur'

Idea supplementara:

- S engrondescha il rudè dal fepl Exercizi 1, al taglia en dudesch tocs (gia preparà en la chista. agid per manaders) scriva si davos il num dal mais correspondent e reparta als PDCs in da quests tocs. Quels descrivan alura cun duas trais frastas lur mais. S rimna puspè ils cedels ed als penda vid la tavla (cun las descriziuns ensi). S prelegia silsuenter ils textins e PDCs engiavan tge mais ch'i pudess esser. S scuvra las soluziuns correctas ed ordinescha ils mais en la dretga successiun, uschia ch'in rudè complet cun tut ils mais da l'onn penda a la fin da l'exercizi vid la tavla.

Lecziun 17 – Modul C

L'indicaziun dal temp ed il pronom indefinit i/igl

Rait didactica		Capacitads linguisticas					
Livels linguisticas		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- L'indicaziun dal temp ed il pronom indefinit i/igl.

Finamira

- PDCs elavuran en exercizis differents terms da l'indicaziun dal temp (ils dis da l'emna, oz, damaun, l'ura etc.) e san far diever correctamain dal pronom indefinit i/igl era en dumondas (inversiu).

Material existent

- Di e notg 2, carnet da lavur e DC, Inscunters, Meds d'instrucziun dal Grischun
- Sprachspiele, Mummm, Manuela Macedonia, Veritas Verlag, 2000
- Eurotalk - Learn romansh, CD-ROM, Eurotalk, 2005

Decurs da la lecziun 17 / dal modul C5

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
5'	<ul style="list-style-type: none"> S lascha ir il DC, Inscunters, Di e notg, 2. classa, titels 1-18. PDCs taidlan e legian da bass il text Lectura 1. S scriva 'igl è notg', 'i sufla' ed 'èsi' vid la tavla e declera il pronom indefinit. Leger communablamain Grammatica 1. Pender si memos 'pronom indefinit' e 'dis da l'emna'.. 	Plenum	DC 'Di e notg 2' Lectura 1 Grammatica 1 memo pronom indefinit e memo dis da l'emna (chista. agid per manaders)
25'	<ul style="list-style-type: none"> PDCs van en gruppas da 2-3 personas da post a post e schlian ils exercizis u l'incumbensa. La correctura dals fegls da lavur duain PDCs far sezs cun agid dals fegls da soluziun. Posts: <ol style="list-style-type: none"> 'Tge tutga ensemen?' (chapientscha dal text, dis da l'emna, indicaziun dal temp) 'Tge di èsi?' (dis da l'emna, oz, damaun, ier, stersas, puschmaun) 'Tge fas ti durant in di?' (indicaziun dal temp: la damaun, l'avantmezdi etc.) 'Tge uras èsi? Igl è ...' (guardar sin l'ura) 'Tge aura fai?' (igl/i, èsi? hai? datti? etc.) 'Co è la previsiun da l'aura fin damaun a saira?' (tadlar il text sin DC e responder a las dumondas) 'Dictat' (text 'Temp dals siemis') evtl. exercizi supplementar: il temp – modas da dir 	Lavur da gruppa	Exercizis 1-8 Soluziuns dals posts fegl e fegl da soluziun (chista. agid per manaders)
29'	<ul style="list-style-type: none"> Repetiziun dals temas grammaticals cun agid dals gieus da las Lecziuns 1 – 17 (preparaziun per il test formativ). 	Plenum	Gieus

Idea supplementara:

Sch'in PDC è a fin cun l'exercizi avant ch'igl è uras da midar post, po el scriver in curt text, in verset u modas da dir cun il tema TEMP.

Lecziun 18

Test formativ 1

Rait didactica		Capacitads linguistics					
Livels linguistics		Cuntegn dal text					
		Cuntegn dal pled					
		Furma da la frasa					
		Furma dal pled					
		Segn e sun					
		Musica					
	Diever						

Accent da la lecziun

Vegn era tractà

Cuntegn

- PDCs schlian a scrit il test I che sa cumpona da trais parts (exercizi da transposiziun, exercizi da verbs ed exercizi da pronoms) ed al curregian alura en il plenum.

Finamira

- PDCs e S pon examinar lur savida emprendida en ils chapitels 1 enfin 3.

Material existent

- Curs da rumantsch grischun 2, lecziuns 1-16, Gieri Menzli, Lia Rumantscha, Cuira, 1989 (e text correspondent en sursilvan, surmiran e vallader)

Decurs da la lecziun 18

Temp	Decurs	Furma sociala	Material
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs transponan en scrit il text da l'idiom en rg.	Lavur individuala	Exercizi 1
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs schlian Exercizi 2 (verbs).	Lavur individuala	Exercizi 2
10'	<ul style="list-style-type: none">• PDCs schlian Exercizi 3 (pronoms).	Lavur individuala	Exercizi 3
20'	<ul style="list-style-type: none">• Correctura e discussiun communabla surtut da l'Exercizi 1.	Plenum	Soluziun, Exercizi 1

Idea supplementara:

- PDCs ch'èn a fin pli baud cun ils exercizis pon scriver in curt purret davart ina persuna / in animal / ina citad ubain in lieu ch'els han gugent.